Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 7 (262) | ГОД VII | БЕЛАСТОК 18 ЛЮТАГА 1962 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

АБ ВЯСКОВАЙ ТУРЫСТЫЦЫ ПАРУ СЛОЎ

Аб турыстыцы на вёсцы пагаворым з сакратаром камісіі вясковай турыстыкі пры Ваяводскім праўленні ЗМВ і Ваяводскай Радзе ЛьЗС Чэславам Кашэўнікам.

— Скажыце, калі ласка, калі ўзнікла Камісія і з якой мэтай яна створана?

— Ваяводская камісія вясковай турыстыкі створана ў 1959 годзе. Арганізатары кіраваліся ідэяй канцэнтрацыі вясковай турыстыкі ў адных руках з мэтай лепшай каардынацыі ўсіх турыстычных пачынанняў у вёсцы.

— Ці шмат моладзі захапляецца турызмам?

— Вельмі шмат. Думаю, што найлепшым пацвярджэннем маіх слоў будуць лікі. Толькі ў 1961 годзе арганізавана было 160 мерапрыемстваў, у якіх прыняло ўдзел 41.682 чалавекі.

— Можа, тады, раскажаце нам, што гэта былі за мерапрыемствы, што карысталіся такой папулярнасцю?

— Гэта былі краязнаўча-турыстычныя экскурсіі па роднаму краю, заграначныя экскурсіі, рэйды, падарожжы на лодках па рэках і г. д.

— Прабачце, вы ўспомнілі аб заграначных экскурсіях. Цікава, да якіх краін былі гэтыя экскурсіі?

— Экскурсіі былі пераважна ў краіны народнай дэмакратыі. У Чэхаславакію, у паласу, ахопленую прыграначнай турыстычнай канвенцыяй, мы арганізавалі 15 экскурсій, у якіх удзельнічала 775 чалавек. Па дарозе экскурсанты наведалі Варшаву, Кракаў, Новую Гуту, канцлагер у Асвенціме і іншыя цікавыя мясцовасці. Апрача гэтага, 56 чалавек прымала ўдзел у экскурсіі ў Савецкі Саюз, Балгарыю і Венгрыю.

— А апрача турыстычных экскурсій?

(Працяг на стар. 5)

ГАЙНАЎШЧЫНА У ПЯЦІГОДЦЫ

Рэалізацыя пастаноў 5-гадовага плана будзе сур'ёзным крокам наперад у гаспадарчым, культурным і грамадскім развіцці павета. Гэта далейшы этап сацыялістычнага будаўніцтва.

Галоўныя кірункі развіцця гаспадаркі адносяцца да развіцця сельскай гаспадаркі, мясцовай прамысловасці, будовы памяшканняў, спраў асветы і культуры.

У галіне сельскай гаспадаркі галоўнымі праблемамі з'яўляюцца: развіццё жывёлагадоўлі, а перавагу кароў; развіццё кармавой базы праз меліярацыю 5000 гектараў лугоў і паш, павелічэнне плошчы пасеваў кукурузы да 500 га; умацаванне і пашырэнне базы збожжа і бульбы; павелічэнне механізацыі, а змяншэнне колькасці коней; умацаванне і развіццё спулдзельных прадукцыйных, сельскіх гурткоў і іншых.

Закладаецца ўзрост ураджаю з 1 га ў 1965 г. збожжа на 17%, цукровых буракоў на 19%, бульбы на 11%. Збожжа будзе аднаўляцца што 4 гады на цэлай плошчы, а ў спулдзельніях прадукцыйных — што 2 гады.

У сярэднім узросце звыш 90% выкарыстанне мінеральных угнаенняў.

Калі ідзе аб механізацыю, то ў многіх выпадках яна перакрочыць 100% у параўнанні з 1960 г.

Асабліва важнай праблемай з'яўляецца жывёлагадоўля, якая будзе залежыць ад кармавой базы. Закладаецца ўзрост на 100 га: каровы — 73%, свінні — 20%, авечкі — 5%, а коні абніжыць на 14%.

Усё гэта будзе выканана дзякуючы інвестыцыям, на якія прызначана 81 815 000 зл., у тым: меліярацыя — 54 000 000 зл., электрыфікацыя — 9 900 000 зл., механізацыя — 17 107 000 зл.

(Працяг на стар. 4)

фота: Г. Рагазінскі

КАСТУСЬ ЦВІРКА

* * *

Праз ноч усю гуляў віхор,
Кідаў снягі,
выў дзікім зверам
І з гікам
рваўся у прастор,
Нібы ў расчыненыя дзверы.

А сёння ціха так наўкруг,
І вецярок прылёг,
не вее.
На плоце, ліпах, дахах —
пух:
Застыла
белая завея.

РЫГОР ЛЯСУН

Арлянскія будні

Сівы студзеньскі вечар. Машына ціха ўехала ў Орлю і спынілася каля Вясковага дома культуры. На вуліцы ніводнай жывой душы. Але ў вокнах святло. Значыць, у ВДК ёсць жывыя істоты. Заходзім. Пытаемся пра старшыню гуртка БГКТ. Здзіўленне. «Бачыце, нам у Бельскім аддзеле Таварыства сказалі, што старшынёй мясцовага гуртка з'яўляецца тутэйшая бібліятэкар». Яна тут жа. «Першы раз чую!» «Дык мо' ўкажаце нам нейкага члена нашага Таварыства?» Яшчэ большае здзіўленне.

Справа ясная. Няма тут ніякага гуртка. Ён толькі фігуруе ў актах Бельскага аддзела. Але моладзі тут шмат. Адны сядзяць за шахматнымі доскамі, іншыя настройваюць гітары, яшчэ іншыя бяруць акорды на акардэонах. Даведваемся, што сёння ў ВДК выхадны, а што тут мнагалюд на, дык гэта члены інструментальнага калектыву, які працуе пры ВДК. Прышлі, бо быў тэлефон з Бельска, што прыедуць да іх госці. Але мы ніякія госці і не маем ніякага намеру (і правоў) кантраляваць іх музыкальныя здольнасці. Мы прыехалі скантраляваць працу мясцовага гуртка БГКТ.

Але калі няма тут таго, чаго мы шукалі, дык трэба пацікавіцца тым, што ёсць. Арлянскі калектыў грымеў на ўсёй Беласточчыне. На фестывалі ў Варшаве выступаў! Тут традыцыі не абы якія. Але той слаўны калектыў распаўся. Не было каму дырыжыраваць аплапіць. Цяпер працуе

(Працяг на стар. 5)

ЯН КЭНДЗЕРСКІ

БРАТЭРСТВА НАРОДЖАНАЕ Ў БАРАЦЬБЕ

(УСПАМІНЫ АБ САВЕЦКІХ ПАРТЫЗАНАХ, ЯКІЯ ЗМАГАЛІСЯ НА ПОЛЬСКАЙ ЗЯМЛІ).

Гэта было ў Прушкаве, наколькі прыпамінаю, восенню 1943 г. Тут, таксама як і ва ўсёй краіне, завастрываўся тэрор акупанта і павялічваліся рэпрэсіі. Паражэнні на ўсходнім фронце, а таксама, узрастаючая з кожным днём, барацьба на тылах фронта, прыводзілі акупанта ў звярыную лютасць. А тылам фронта становілася цэлая краіна. На тэрыторыі Варшаўскага ваяводства, якая ў арганізацыйным падзеле называлася Акругай № 2 Варшава — Левая прыгарадняя, нанасіў моцныя ўдары акупантам атрад Арміі Людовай пад камандаваннем легендарнага «Кубы» — Станіслава Гаця. Гэта былі сутычкі з жандармерыяй, нападзенні на пункты кантынгентных даставаў, нямецкія пастарункі, сабатажныя акцыі і г.д.

Памяшканне майго бацькі (псеўданімы «Кіндзёр» і «Рудэ») з пункту гледжання патрэб арганізацыі было добра размешчанае, бо знаходзячыся ў будынку на канцы вуліцы Міцкевіча — амаль у полі — было частым месцам сустрэч таварышаў, старых рэвалюцыйных дзеячаў КПП. На гэтых нарадах ацэньвалася становішча ў краіне і на франтах, устанаўлівалася старыя кантакты, арганізавалася партыйныя ячэйкі, камплектавалася зброя, займалася кальпартажам партыйных выданняў, перяказваннем інфармацыі і вядзеннем вярбоўкі ў партызанскія атрады. Былі сярод іх са старой гвардыі, між іншым, Сэнк - Малэцкі, Бэк Мар'ян, Юзько Люцыян, а таксама іншыя з маладшага пакалення. Навокал гэтай групы гуртаваліся сімпатыкі і патрыёты, якія хацелі змагацца з акупантам. Часта прыходзіў таксама «Саша» (Аляксандр Кузняцоў) — савецкі лётчык, збіты за лініяй фронта — слаўны партызан, які змагаўся на польскіх землях.

Шмат з іх мелі падроблены дакументы (кенкарты, аўсвайсы і г. д.) і, як гэта гаворыцца, жылі нелегальна.

Паблізу вуліцы Міцкевіча стаяў школьны будынак, які немцы занялі для войска. Дзесці летам 1943 г. у гэтым будынку размясцілі былых савецкіх палонных. Насілі яны мундзіры колеру фельдграў, аднак без ніякіх адзнакаў і рамнёў. Немцы намагаліся падрыхтаваць іх да высылкі на італьянскі фронт. Сустракалі мы іх часта на вуліцы. Шмат з іх пры сутыкненні з насельніцтвам спрабавала ўстанавіць кантакт з арганізацыяй, каб у адпаведным моманце ўцячы да партызан.

(Працяг на стар. 2)

КРОЎ НА ПЛОШЧЫ БАСТЫЛІІ

Плошча Бастыліі з'яўляецца для Парыжа сімвалам барацьбы з рэакцыяй, сімвалам перамогі прагрэсіўнага французскага народа. Гэтая плошча ад XVIII стагоддзя, калі пала турма найбольш прагрэсіўных сіл, якой была Бастылія, сталася месцам народных дэманстрацый. Дакладна 28 год таму, 12 лютага 1934 г., тут на Плошчы Бастыліі нарадзіўся французскі народны фронт, які перагарадзіў дарогу фашыстам.

Парыжская плошча і сёння перажывае свае вялікія дні. Аднак гэтыя дні не прыносяць славы V Рэспубліцы. Гэта дні, якія адкрываюць рэакцыйны твар урада, які завецца «дэмакратычным», а ў практыцы адмяжоўваецца ад народу стваламі карабінаў і аўтаматаў.

Палітычнае становішча ў сённяшняй Францыі выклікае прыгнечанне. З аднаго боку маем там урад дэ Голя, які афіцыйна прапаведуе дэмакратыю і мір, а з другога боку — фашысцкую падпольную армію (ААС), з якой гэты самы ўрад не можа сабе даць рады. У Алжыры, і ў самай Францыі ўзрываюцца бомбы, тэрарызуюцца людзі, якія выступаюць за незалежнасць Алжыра, а французскі ўрад, які прызнае прынцыпы гэтай жа самай незалежнасці, не знаходзіць сіл, каб спыніць бандытаў, міма таго, што ў яго распараджэнні магутная армія і паліцыя. Становішча знамянальнае, прыпамінае гульню ката з мышкай, на якую гэты кот не мае ніякага апетыту.

Паколькі аднак ААС становіцца ўсё смялейшым, паколькі выразна пагражае рэшткам французскіх дэмакратычных устаноў і вострыць сабе зубы на захапленне ў свае рукі ўсёй улады, французскі народ не мог доўга стаяць абыякава. Французская камуністычная партыя першая, у гэтых умовах, кінула лозунг новага антыфашысцкага фронту. Гэты лозунг падтрымала шмат радавых сацыялістаў, сацыялдэмакратаў, а нават католікаў. Калі перапоўнілася мера бандыцкай дзейнасці ААС, на вуліцы Парыжа выйшлі натоўпы рабочых - камуністаў і не камуністаў, усіх, якім дарагая сапраўдная свабода і сапраўдная дэмакратыя. Плошча Бастыліі запоўнілася людзьмі, якіх аб'яднала супольная нянавісць да фашызму.

А як у гэтых умовах павёў сябе французскі ўрад? Першым чынам, пад шырмай барацьбы з ААС забараніў дэманстрацыі, а потым, калі рабочыя і моладзь выйшлі на вуліцы, загадаў жандарам страляць. На Плошчы Бастыліі зноў пацякла кроў...

Французскі ўрад можа ганарыцца. Прадэманстраваў ён сілу свайго дзеяння супроць народных мас, якія не мелі ж намеру скідаць яго, і выказаў яўную падтрымку фашыстам ААС, якія выступаюць супроць яго. Міністр унутраных спраў у прамове на другі дзень пасля крывавай расправы на Плошчы Бастыліі абвінаваціў адказнасцю за ўсе падзеі... камуністаў. Ён выступіў з праграмай барацьбы на два фронты: з камунізмам і з ААС. На шчасце аднак усё большая частка французскага народа мяркуе інакш, чым пан міністр. Французскі народ нялёгка абмануць. Сёння ўжо не толькі камуністы бачаць у ААС сапраўдную небяспеку для Францыі, сёння бачаць гэта таксама сацыялдэмакраты, католікі і мільёны беспартыйных. Стаяць яны ў адным шэрагу з камуністамі не таму, што раптам пачалі прызнаваць іх ідэалогію, але таму, што так як камуністы жадаюць ратаваць Францыю.

Барацьба на парыжскіх вуліцах за свабоду і гонар Францыі толькі пачынаецца. Руль гэтай барацьбы бярэ ў рукі сам народ, а гэта абазначае магчымасць перамогі свабоды і дэмакратыі. Гэта адбірае шанцы французскім фашыстам так сама як 28 год таму назад.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

працяг са стар. 1

Восенню некалькі з іх наладзілі кантакт з маім бацькам, прыходзілі да нас да хаты. У гутарках інфармавалася іх аб агульным становішчы, палітычным і вайсковым, яны ў сваю чаргу паведамлялі аб рэчах, якімі цікавілася ячэйка ППР. Прыпамінаюцца мне некаторыя імёны і прозвішчы. Быў сярод іх высокі, добра збудаваны Акім Дароўскі, настаўнік з-за Урала, быў таксама высокі Пеця, ясны бландзін, які да вайны працаваў у харкаўскім заводзе паравозаў; быў матрос Каспійскага мора, якога імя, на жаль, не помню; быў Цімафей з Масквы і 17-цігадовы украінец Мікола, якога немцы вывезлі на прымусовыя работы. Апошніх, а было іх каля 10-ці, прозвішчаў не помню. Усе яны прасілі звязаць іх з партызанамі.

Паколькі частыя ўжо кантакты звярталі ўвагу акалічных суседзяў, было пастаноўлена падрыхтаваць план. Дамовіліся, што ў адпаведным моманце прыйдуць яны з цэлым сваім рыштункам і зброяй. Тэрмін іх уцёкаў быў аднак прыспешаны.

Аднойчы ноччу нехта неспадзявана загрукаў да нас у дзверы. Мы занепакоіліся. Было ўжо даўно пасля паліцэйскай гадзіны. У гэтую пару маглі дабівацца толькі немцы. На ўсялякі выпадак адчынілі мы акно, і калі груканне не спынілася, брат заглянуў да кухні і праз шыбу ў дзвярах убачыў невыразныя сілуэты ўмундзіраваных людзей.

— Хто гэта? — спытаў бацька шэптам брата, які выглянуў з кухні.

— Немцы, бацька, — адказаў той.

Уцякаць было позна, бо ў такіх выпадках немцы акружалі дом. На шчасце не былі гэта немцы. Сярод гукаў, якія даходзілі да нас з панадворка, вылавілі мы рускія словы.

Былі гэта нашыя савецкія таварышы. Відавочна яны дагадаліся аб нашых асцярогах, бо пачалі прасіць «Это мы, мальчыкі, откройте двері!»

Было іх 6 ці 7. Са знаёмых не было Пеці з Харкава і яшчэ аднаго з-пад Смаленска. Затое двух новых.

Выявілася, што немцы мелі іх на другі дзень адправіць транспартам у Італію. Паколькі нечаканым было гэтае рашэнне немцаў, нечакана трэба было і прыспешыць уцёкі.

Тым часам схавалі мы іх у вялікай бацькавай пуні, якая стаяла сто метраў ад хаты. З гэтай мэтай выкапаны быў сховак, які затым прыкрылі дошкамі і сенам.

БРАТЭРСТВА НАРОДЖАНАЕ Ў БАРАЦЬБЕ

Сядзелі тут яны цэлы дзень і пакідалі сховішча толькі ноччу, каб крыху разамяцца і падыхаць свежым паветрам. Неабходна было адзець савецкіх сяброў у цывільную вопратку. Што мелі, далі мы ім са сваіх запасаў, рэшту абяспечылі іншыя прушкоўскія таварышы. Цяжкасці былі і з забеспячэннем іх харчамі. Днём гэтае мерапрыемства магло звяртаць увагу суседзяў. Тады вырашылі мы насіць ім ежу ў вёдрах, найчасцей ноччу. Так прайшло каля двух тыдняў, пакуль брат мой Ежы (псеўданімы «Кіндзёр», «Бімбраж») не прынёс ад «Кароля» (К. Грабскі) і «Олі» (Г. Казлоўская) рашэння і плана транспарціроўкі іх на месца прызначэння.

У міжчасе нямецкая жандармерыя на працягу двух дзён шукала ўцекачоў, робячы рэвізіі ў шэрагу дамоў на вуліцы Міцкевіча. Не прыйшло ім аднак у галаву заглянуць да размешчанай у полі пуні. Зрэшты, калі б да гэтага дайшло, заплацілі б за сваю здагадку вельмі дарага. Савецкія таварышы былі падрыхтаваны да бязлітаснай барацьбы.

Пачаткова былі яны накіраваны да атрадаў А. Л. «Кубы». З гэтай мэтай бацька звязаўся з намеснікам камандзіра «Грубым», які іх асабіста пераняў. Так пачалі яны нанава барацьбу з супольным ворагам. Потым змагаліся яны ў партызанскіх атрадах, якія дзейнічалі ў лясах Кампіноўскай пушчы. Аб далейшым іх лёсе не ведаем. Паводле існуючых звестак, ніхто з іх не дажыў да вызвалення. Атрад, у якім ваявалі савецкія таварышы, пасля шматлікіх бітваў, быў акружаны немцамі і знішчаны. Загінулі нашы сябры смерцю безыменных партызанскіх герояў; змагаючыся плячо ў плячо з польскімі партызанамі.

Хай гэты кароткі ўспамін з нагоды 20 гадавіны Польскай Рабочай партыі, прысвечаны безыменным савецкім партызанам, будзе скромным ушанаваннем памяці ўсіх тых, якія загінулі за супольную справу на польскай зямлі. Іх барацьба і смерць умацавала братэрства па аружжу польскіх і савецкіх салдат.

ЯН КЭНДЗЕРСКІ

Ад рэдакцыі: чытачоў, якіх цікавіць барацьба савецкіх партызан на польскай зямлі, паведамляем, што шырэйшых звестак аб гэтым пытанні могуць яны даведацца з кніжкі Станіслава Вронскага «Людзі, факты, рэфлексіі», якая нядаўна выйшла з друку. Між іншым аўтар яе паведамляе, што ў 1944 г. на польскай зямлі дзейнічала 12.000 савецкіх партызан.

БЕЛАСТОЦКАЯ ХРОНІКА

3 лютага ў Бельску Падляшскім адбылося ўрачыстае пераказанне ў дзейнасць новай павятовай бальніцы на 247 ложак. Бальніца абслугоўваць будзе не толькі Бельскі павет, але таксама Гайнаўскі і Сямяціцкі.

7 лютага ў Клубе міжнароднага друку і кнігі ў Беластоку адкрылася выстаўка савецкіх выдавецтваў, якую арганізаваў клуб пры саўдзельніцтве прадстаўніцтва «Международнай кнігі» у Варшаве.

11 лютага адбыўся ў Беластоку VII Ваяводскі з'езд аб'яднання інжынераў і тэхнікаў сельскай гаспадаркі. З'езд падвёў вынікі двухгадовай дзейнасці гэтай арганізацыі на Беласточчыне. У час з'езда заслужаныя сельскагаспадарчыя дзеячы атрымалі высокія дзяржаўныя ўзнагароды.

11 лютага ў памяшканні Ваяводскага праўлення ТПП-Р у Беластоку адбыўся ваяводскі фінал конкурсу на найлепш выкананую савецкую песню. Конкурс аб'яўлены быў з нагоды гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі. Закончыўся ён перамогай салісткі «Лявоніхі» Любы Томчык (сярод жанчын) і саліста калектыву песні і танца ГП БГКТ Аляксандра Каліноўскага (сярод мужчын).

13 лютага ў памяшканні Ваяводскай і гарадской бібліятэкі ў Беластоку адбылася сустрэча з вядомым польскім пісьменнікам Станіславам Выгодскім.

13 — 14 — 15 лютага выступіў у Беластоку тэатр імя Стэфана Ярача з Ольштына. Паставіў ён п'есу В. Гібсана «Двое на гойданцы».

Браўніс сказаў Біненку, каб той пачакаў яго ў калідоры, а сам увайшоў у свой кабінет, сеў спакойна ў крэсла і, не спяшаючыся, закурыў сігарэту.

Думка прыйшла, як сам паратунак. На лепшае ён і не спадзяваўся. Біненка рассек гэты гордзіеў вузел. Цяпер яму ёсць чым пахваліцца перад палкоўнікам Ляўбэ. Ён ведае, хто такі Рэпкін, і апрача гэтага даведаўся і пра тое, хто са славацкіх афіцэраў трымае сувязь з бандытамі. Хто б мог падумаць, што Налепка вядзе падвойную гульню? І калі Браўніс спачатку падазраваў яго, дык у апошні час быў глыбока перакананы, што Налепка не з'яўляецца ворагам. Але шыла нарэшце пракалола мех.

Калі Браўніс даведаўся, што пад прозвішчам Рэпкіна дзейнічае капітан Налепка, яго ахапіў страшэнны гнеў, але праз хвіліну яго ўстрывожыла

думка: што калі Налепка прыцісне яго да сцяны? У яго руках ёсць козыр. Як з усяго гэтага выкруціцца? І раптам, нібы гром з яснага неба, прыйшла ў галаву гэта думка. Паслязаўтра ён паедзе ў Берлін, будзе ўжо далёка ад гэтага праклятага Ельска, а Налепку нават і ў галаву не ўзбрыдзе, што гэта ён, Браўніс, напаў на яго след.

Браўніс ускочыў з крэсла і шчоўкнуў пальцамі. Ой, як узрадуецца маёр Гірнер! А Канарысаў палкоўнік убачыць, хто чаго варты. Перад яго вачыма паўстаў твар Налепкі, яго позірк за акулярамі. І нягледзячы на моцнае пачуццё непрыязні, якое ён адчуваў да гэтага чалавека, Браўніс не мог не прызнацца сабе ў тым, што Налепка не звычайны чалавек.

«Яго нельга прыручыць. Яго трэба знішчыць, — падумаў Браўніс. — Прыручаць можна толькі дурных ворагаў».

Браўніс выйшаў у калідор, і, усміхаючыся, паляпаў Біненку па плячы.

— Добра. Вельмі добра, — сказаў Браўніс. — Пачакайце крыху, я паклічу вас.

Ён пастукаў у дзверы і цвёрдым крокам увайшоў у кабінет маёра. Ля акна стаяў палкоўнік Ляўбэ. Ён павольна адвярнуўся ад акна і абыякава кінуў:

— А, гэта вы, Браўніс?

Пасля ён нахмурыўся і запытаў:

— А дзе ж маёр?

— Не ведаю, пане палкоўнік, але ведаю, хто такі Рэпкін.

Ляўбэ ўзняў бровы і з кіслай усмешкай запытаў:

— Ці сапраўды гэта Рэпкін.

Ён акінуў Браўніса пільным цікаўным позіркам і строга запытаў:

— Хто ён?

— Капітан Налепка з 101-га славацкага палка.

— Адкуль вы гэта ведаеце?

— У калідоры сядзіць мой агент, — упэўнена адказаў Браўніс. — Ён вярнуўся са штаба чырвоных.

Ляўбэ пацiснуў яго руку і з палёгкай уздыхнуў:

— Віншую, віншую, мой дружа.

У светлых, нібы шкляных, вачах палкоўніка ўспыхнуў вясёлы агеньчык. Яны з усмешкай глядзелі адзін на аднаго, цяпер ім абодвум дыхалася лягчэй. Браўніс сваімі думкамі быў ужо дома, цешыўся надзеяй на павышэнне, а Ляўбэ радаваўся, што нарэшце ён выберацца з гэтых праклятых заснежаных мясцін.

У калідоры пачуліся крокі, і праз хвіліну ў кабінет увайшоў Гірнер. Твар яго быў чырвоны ад холаду, а кажух зацярушаны снегам.

— Выбачайце, што затрымаўся, — страсаючы з каўняра снег, сказаў ён. — Мы пераклалі адзін дакумент, які датычыць Рэпкіна.

— Спадзяюся, што вы нарэшце выявілі яго, —

творча разумець вытворчыя працэсы, якія ён выконвае.

За апошні час ён распрацаваў і ўкараніў у вытворчасць некалькі тэхнічных удасканаленняў.

З увагаю прыглядаўся да працы свайго токарна - трубарэзнага васьмішпіндзельнага паўаўтамата і заўважыў, што станок можа працаваць больш вытворча. А каб гэтага дабіцца Петражыцкі павялічыў колькасць абаротаў шпіндэля, дадаў подачу. Нагрузку станок вытрымаў.

Токар Іван Петражыцкі ўдакладняе сваю дыпломную работу ў машынабудаўнічы тэхнікум.

ВЕСТЦІ БССР

ПА ШЛЯХУ ТВОРЧАСЦІ

У прасторным і ясным цэху Мінскага трактарнага завода рознагалоса пяюць станкі. Такарным падпяваюць фрэзерныя, па-свойму адгукаюцца ім стругальныя і свідравальныя.

За адным з такіх станкоў тут працуе малады рабочы Іван Петражыцкі. Сярэдняга ўзросту, з удумлівым тварам, ён з увагаю сочыць за працай свайго станка. Час ад часу Петражыцкі прыкладае штангенцыркуль да дэталі, глядзіць на чарцёж, дэталь гатовая, зроблена выдатна.

...Сем год назад, пасля дэмабілізацыі з Савецкай Арміі Іван Петражыцкі прыйшоў на завод. Тут яму запрапанавалі вучыцца на токара. Петражыцкі ахвотна авалодаў станком, вывучаў інструменты, знаёміўся з тэхналогіяй. І вось навука закончана. Учарашні воін набыў мірную спецыяльнасць, стаў токарам.

Тым часам вытворчыя ўчасткі завода запаўняліся новым абсталяваннем. Малады токар зразумеў, што тых ведаў, якія ён атрымаў, мала, што трэба яшчэ вучыцца. Петражыцкі становіцца студэнтам вячэрняга аддзялення машынабудаўнічага тэхнікума. Спалучыць працу з вучобай — справа нялёгкая. Але Петражыцкі ўпарта авалодвае ведамі. Зараз ён ужо студэнт пятага курса. Вучоба робіць уплыў на працу, у сваю чаргу праца дапамагае токару ў вучобе, дазваляе яму

Першыя поспехі акрылілі Петражыцкага, выклікалі ў яго новы прыліў творчых ініцыятыў. Зараз токар усё больш задумваецца над тым, як зьмяніць схему апрацоўкі кранштэйна на чацвёртай пазіцыі. Пасля доўгага і ўсебаковага абдумвання Петражыцкі рашыў перанесці аперацыю падрэзкі тарца кранштэйна на восьмую пазіцыю. Разлік аказаўся правільным. Удасканаленне дазволіла токару ў паўтара раза скараціць машынны час на апрацоўку кранштэйна. Але Петражыцкі не затрымаўся на дасягнутым. Яго непакоіла тая акалічнасць, што на трэцяй, чацвёртай і шостай пазіцыях дэталь часам вырывала з патрона. У выніку чаго ламаўся інструмент, дэталь ішла ў брак, патрабавалася дабавачная наладка станка. Трэба было знайсці прычыну гэтай з'явы і ліквідаваць яе. На дапамогу прыйшлі веды, атрыманыя ў тэхнікуме. Петражыцкі прапанаваў новую схему размяшчэння разцоў, якая абяспечыла вялікую ўстойлівасць апрацоўваемай дэталі, зменшыла нагрузку на інструменты, дала магчымасць поўнасцю ліквідаваць брак.

Тэхнічныя ўдасканаленні Петражыцкага значна павысілі вытворчасць абслугоўваемага ім абсталявання. Калі раней, напрыклад, яго станок за змену даваў 130 дэталей, то зараз ён апрацоўвае 190—200 дэталей. Працаёмкасць апрацоўкі іх панізілася на восем працэнтаў.

У дні падрыхтоўкі да XXII з'езда КПСС Іван Петражыцкі выступіў з ініцыятывай развярнуць барацьбу за зніжэнне працаёмкасці вытворчых працэсаў на кожным рабочым месцы.

Імя Івана Петражыцкага зараз вядома ўсяму мнагатысячнаму ка-

(Працяг на стар.5)

танца, які існуе пры ГП БГКТ. Цяпер ачаг рыхтуецца да грамадскага агляду, які адбудзецца ў маі. Дзеці займаюцца з вялікай ахвотай. У праграме шпраца народных танцаў, класіка (Чайкоўскі — «Баркарола», Грыг — «Санэты»).

Тэорыя...

АЧАГ ЭНТУЗІЯСТАЎ

Два разы ў тыдні памяшканне ГП БГКТ бяруць пад сваю ўладу дзеці. Іх гаманлівыя галасы запаўняюць калідоры і святліцу, пакуль не пачнуцца заняткі. Хіба ў гэтым узросце гэта адзіныя заняткі, на якіх не бывае спазненняў і да якіх нікога не трэба заахвочваць.

Прыпамінаюцца нам верасьнёвыя дні мінулага года, калі трашчалі рэдакцыйныя тэлефоны ад назойлівых пытанняў «Як запісацца да вашага балету?»... «Памажыце ўладзіць дачку... сына».

Уладзіць усіх не ўдалося, бо балетны ачаг, які ад 15 верасня м. г. распачаў сваю працу пры гарадскім аддзеле нашага Таварыства, не мае магчымасці прыняць усіх, якія жадаюць вучыцца танцам. Створана дзве групы: першая — дзеці ад 7 да 11 год, і другая — 11 — 15 год. Праграма як у балетнай школе. Навука бясплатная.

Нядаўна мы наведалі шчасліўцаў, якім удалося трапіць у ачаг і, зрабіўшы памятныя здымкі, правялі гутарку з харэографам Барысам Жэшкам, які вядзе заняткі. Вось што ён нам паведаміў. Мэтай ачагу з'яўляецца перад усім выхаванне культурнага гледача і падрыхтоўка кандыдатаў у балетную групу калектыву песні і

У ачагу займаюцца пераважна дзеці рабочых, 6 асоб прыходзіць з Дзіцячага дома. З малодшай групы вылзяляюцца здольнасцямі Ірка Савіцкая і Андрэй Федарук, са старэйшай — Анна Субота. Цікаўнасць: дзеці членаў калектыву песні і танца маюць дадатковую атракцыю — на занятках ходзяць разам з бацькамі («пробы» калектыву адбываюцца ў той жа зале, толькі ў іншы час). Да найбольш гарачага танцора трэба безумоўна залічыць 15-гадовага Здзіська Шалая, які даджае на заняткі з вёскі Кур'яны.

(рл)

фота: Г. Рагазінскі

... і практыка.

укалоў Гірнера палкоўнік і падміргнуў Браўнісу.

Гірнер зняў кажух і выцягнуў з кішэні складзены аркуш паперы. Ён крадком зірнуў на Браўніса і, заўважыўшы, як ззяе яго твар, прамовіў:

— Я выявіў толькі сумны факт, пане палкоўнік.

— Затое ў мяне ёсць нешта весялейшае, — не вытрымаў Браўніс.

— Весялейшае? — пацісінуў плячыма Гірнер. — Не, гэтага Рэпкіна мы яшчэ не так хутка раскусім.

Браўнісу хацелася рагатаць. Але ён прыдушыў смех, які вырваўся з яго, нібы кіпячая вада з-пад пакрыўкі гаршка, і самаўпэўнена сказаў:

— Я ведаю, хто такі Рэпкін, пане маёр.

Вочы яго гарэлі, а ўсмешка сведчыла аб яго радасным напружанні. Гірнер пагладзеў спакойна на Браўніса, а пасля акінуў вачыма пагоны бледны твар палкоўніка. Яму здалося, што Ляўбэ з'едліва ўсміхаецца. Ці не збіраюцца яны зараз пасмяяцца з яго?

— Адгадайце, пане маёр, — звярнуўся да яго Браўніс, а з языка гатова было сарвацца: «Адзін з вашых сябро ў».

Гірнер скеміў, што здарылася, і ў душы ўсміхнуўся. Ён абапёрся бокам аб рог пісьмовага стала, пагладзіў далоняй шрам на сваёй шчацэ і знарок няўпэўнена запытаўся:

— Налепка?

Браўніс здрыгануўся і моўчкі глянуў на палкоўніка.

— Вы думаеце, што Налепка? — яшчэ раз запытаў Гірнер.

Твар Браўніса зноў заззяў.

— Не думаю, а ведаю! — рэзка кінуў ён.

Ад гэтых слоў маёр Гірнер задаволена ўсміхнуўся. Сустрэўшыся з дакорлівым позіркам палкоўніка Ляўбэ, яшчэ раз глянуў на Браўніса.

— Дрэнна працуеце, пане обер-лейтэнант, — кінуў ён гнеўна.

Браўніс пачырванеў і, выцягнуўшыся перад маёрам, выгукнуў:

— Гэта я дрэнна працую?

Ён павярнуўся да палкоўніка, нібы чакаў ад яго дапамогі, але позірк Ляўбэ быў халодны. Гірнеру здалося, што Ляўбэ пачынае разумець, што справа Рэпкіна не такая ўжо простая.

— Хвілiначку, пане обер-лейтэнант, — адмахнуўся ён ад Браўніса і падышоў да Гірнера, які моўчкі паклаў перад ім аркуш паперы.

— Маладосць, гэта яшчэ не ўсё, — глянуўшы на Браўніса, кінуў Гірнер. — Я перахапіў пісьмо чырвоных. Яно адрасавана Рэпкіну, і, на маю думку, усё нам раскрывае.

— У мяне ёсць лепшы доказ! — усклікнуў Браўніс. — У калідоры чакае чалавек!

Сказаўшы гэта, ён накіраваўся да дзвярэй, але Гірнер спыніў яго.

— Не турбуйцеся. Там нікога няма.

Калі Браўніс адчыніў дзверы і зноў злосна бразнуў імі, Гірнер насмешліва паказаў яму рукой на крэсла, запрашаючы сесці.

— Гэта быў Біненка, — сказаў ён. — Не турбуйцеся. За ім ужо даўно сочаць.

Браўніс сядзеў, апусціўшы галаву і слухаў, як у руках палкоўніка шамаціць папера.

— Я прачытаю вам, пане палкоўнік, — беручы з рук палкоўніка пісьмо, сказаў Гірнер. — Наш агент, які мае з імі сувязь, перахапіў гэтае пісьмо.

Ён адвярнуўся да акна і пачаў чытаць:

— Таварыш Рэпкін! Гестапа паслала да нас правакатара. Прозвішча яго Біненка. У штабе нам удалося загітаваць і скарыстаць яго ў сваіх мэтах. Гестапа даручыла яму вы крыць вас, а разам з імі ўсіх нашых людзей. Біненка, згодна нашага загаду, павінен ачарніць перад гестапа тых славацкіх афіцэраў, якія ім найбольш адданыя. Рэпкіным ён назаве Налепку, выдасць гестапа Чамбала, Лескавана і Паўліка. Пакланяцецеся, каб Біненка вярнуўся да нас, паведамляйце выніќі».

Гірнер ссунуў бровы і дадаў амаль шэптам:

(Працяг на стар. 7)

111 112 113

Змяняецца гарадскі краявід у Сямяцічах. 2—3 гады таму была тут яшчэ пустэча, ды пасвіліся козы.

БУДАЎЛЯНЫЯ ІНВЕСТЫЦЫІ

Сямяціцкага павета

Найбольш хвалюючай праблемай гарадоў і пасёлкаў Сямяціцкага павета з'яўляецца недахоп памяшканняў. У самых толькі Сямяцічах, каб задаволіць патрабуючых, трэба было б пабудаваць каля 20-ці жыллёвых будынкаў.

У мінулым годзе ў Сямяцічах перауказана ў карыстанне два будынкі з будаўлянага фонду ПРН. У гэтых будынках выгодныя памяшканні атрымала 36 сем'яў.

Разгортваецца таксама камунальнае будаўніцтва. ПЗГС пабудаваў сабе новую сядзібу, у якой змясціліся абшырны магазін і бюро, а ПСС — два гандлёвыя павільёны.

У павеце — пабудавана жылы дом у Цеханоўцу і пры ПОМ у Баціках Сярэдніх ды інтэрнат для сельскагаспадарчага тэхнікума ў Чартаеве. Апрача гэтага пралoжана брукаваную шашу, якая спалучае Мілейчыцы з Клюковічамі, і 3 жалезабетонныя масты.

У стадыі рэалізацыі знаходзяцца такія аб'екты, як: будынак раённай лекарскай амбулаторыі, жылы дом № 4 пры вул. Генерала Сярчэўскага, жылы дом будаўлянага кааператыва і малачарня ў самых Сямяцічах; будынак ветэрынарыйнай лячэбніцы ў Драгічыне і ў Дзятковічах, дзве пачатковыя школы і дзве гэесаўскія пякарні. Усе гэтыя будоўлі плануецца аддаць у карыстанне яшчэ ў бягучым годзе.

Трэба спадзявацца, што рэалізацыя гэтых інвестыцый будзе праходзіць больш спраўна, як дагэтуль, бо інвестыцыйныя заданні не былі поўнасцю выкананы ні ў 1960, ні ў 1961 гадах. Не адзін аб'ект не быў аддаты ў карыстанне ў вызначаны час. Пабудова некаторых будынкаў працягвалася да 4-х год, хаця час выканання ўсіх прац не можа быць даўжэйшы ад аднаго года, а астаткова — 18 месяцаў. Як галоўнага віноўніка паказаць тут трэба мясцовае будаўлянае прадпрыемства. Пад канец мінулага года на інтэрвенцыю Павятовага камітэта ПАРП наступіла змена кіраўніцтва ў гэтым прадпрыемстве, што дае гарантыю, што на будучыню інвестыцыйныя заданні будуць выконвацца больш спраўна.

Побач інвестыцыі з дзяржаўнага фонду шмат чаго будуецца ў Сямяціцкім павеце са сродкаў мясцовых рад нарадовых і пры дапамозе грамадскага чыну. Такім спосабам, пабудавана, напрыклад, звыш 30-ці кіламетраў брукаваных і каля 13-ці кіламетраў жвіраваных дарог. Зараз будуецца 6 святліц і 4 пажарніцкія рамізы.

В.Р.

Працы не спыняюцца нават зімою, калі замерзлую зямлю трэба, як камень, разбіваць ломамі. На здымку: працаўнікі Сямяціцкага рамонтна - будаўлянага прадпрыемства за працай пры пабудове жылога дома № 4. ля вуліцы Генерала Свярчэўскага.

Фота В. Рудчык

Гайнаўшчына ў пяцігодцы

(Працяг са стар. 1)

65,8% вёсак будзе мець электрычнае святло. Ужо незадоўга атрымаюць святло: Полаўцы, Ставішчы, Градочна, Гародчына, Янава, Качалы, Анцуты, Пухлы, Ласінка, Барысаўка, Кавела, Рэпіска, Васількова, Камень, Ліпіны, Пасталова, Катоўка, Ляўкова Новае, Альхоўка, Гушчэвіна, Міклашэва, Скупава, Плянта, Заблотчына, Гарадзіск, Пасекі, Лука, Семяноўка.

Работы меліярацыйныя будуць накіраваны ў вёскі: Дубічы, Тафілаўцы, Чыжы, Новае Корніна, Старыну, Крывец, Тараміскі, Нарву, Нараўку і г.д.

Гэта ўсё павінна паднесці нашу сельскую гаспадарку на вышэйшую ступень.

Аднак наш павет многа чаго атрымае і з іншых галін гаспадаркі. Вось будзе пабудаваных 27 вясковых новых крам. Гэта дзякуючы грамадскай дапамозе. Гайнаўскі павет мае традыцыю грамадскіх чынаў, асабліва ў пабудове дарог. Таму і ў 5-годцы, дзякуючы дапамозе насельніцтва, будуць наладжаны дарогі і вуліцы ў вёсках. Закончыцца будова шашы Збуч — Клецікі, улепшыцца шашу ў Белавежу.

У самым горадзе Гайнаўцы будзе пабудавана 1358 памяшканняў.

Варта звярнуць увагу на асвету і культуру. Тут забяспечыцца развіццё школ сельскагаспадарчай падрыхтоўкі, увядзецца 8-гадовае навучанне ў пачатковай школе. А з гэтым вяжацца будова новых школ. Будуць яны пабудаваны ў Гайнаўцы, Грабаўцу, Кленіках, Гародчыне, Трывежы, Адрынках, Арэшкаве, Палічнай і інш. вёсках.

У Белавежы пабудуецца новае кіно, у Дубінах, Ласінцы, Палічнай, Трасцянцы і Дубічах Царкоўных будуць будавацца святліцы. Павялічыцца колькасць радзільных пунктаў да 9: у Ласінцы, Новым Беразове, Дубічах Царкоўных, Палічнай і Кленіках.

Гэта толькі некаторыя перспектывы Гайнаўшчыны ў 1965 г.

Аляксандр Закройшчык
Кленікі

ПЫТАЕМ

ЧЫНЫ І БРУКАРЫ

Чыны, чыны — гэтае слова ў нашай мове здабыло пастаяннае грамадзянства. Але не толькі слова здабыло грамадзянства, здабыў яго перад усім чын. Вось чатыры вёскі на Сакольшчыне ў ГРН Шудзялава абавязаліся вясною зрабіць чынам 1100 метраў вуліц. Якія вёскі? Піражкі, Астравок, Навінка і Белы Луг. Але... ёсць адно але ў чынах — гэта няўпэўненасць ці Аддзел камунікацыі Прэзідыум ПРН у Саколцы забяспечыць фаховымі брукарамі, калі яны будуць вёскам патрэбны. Сцвярджаецца нават факт, што Талькоўшчына ў мінулым годзе не закончыла перабудовы вуліцы толькі таму, што не было брукароў.

Ці сапраўды Аддзел камунікацыі ў Саколцы мае такія цяжкасці з брукарамі?

ЦІ ВІНАВАТА ЦЕРАЗПАЛОСІЦА?

Сельскагаспадарчыя гурткі — гэта выгодная, сучасная, выдайная і з перспектывамі форма гаспадарання, на жаль з'яўляецца ахілесавай пятой у Сакольскім, і ў ГРН Шудзялава ў прыватнасці. На 19 вёсак гэтай ГРН толькі адзін сельгасгурток у Шудзялаве, які таксама (цытую) «спіць». Церазпалосіца — хіба таму — кажуць.

А як гэта тлумачыць Павятовы саюз сельгасгурткоў у Саколцы? Ці людзі на Сакольшчыне ведаюць, што сельгасгурткі могуць з вялікай карысцю дзейнічаць і на церазпалосіцы, бо іменна яны ствараюць мажлівасць новых, невядомых дагэтуль, форм вядзення гаспадаркі — гаспадаркі вышэйшай, без адсталасці.

ХЛЕБ І ДА ХЛЕБА

Таварамі вёску Шудзялава забяспечвае ГС Крынкі і робіць гэта, трэба сказаць, не найлепш. Людзі скардзяцца, што сюды толькі раз у тыдзень прывозяць пячэнне. А ў Крынках у той час у пякарні працуе адна толькі змена, нібы таму, што няма збыту.

Другая справа вяжацца з вугалем. Людзі ў Шудзялаве купілі б вугаль, але не вугальны пясок, хоць можна гаварыць, што гэта таксама гатунак вугалю. ГС Крынкі не дае ў Шудзялава добрага вугалю, бо «у вас і так ляжыць 30 тон».

А мо' б так паехаць, пабачыць, уладзіць справу на месцы, а не па тэлефону. Калі гэта будзе?

вл.

З ЗАБЛУДАЎСКАЙ ГРАМАДЫ

У земляробаў з аколіц Заблудава ўвайшло ўжо ў традыцыю абеспячацца штучнымі ўгнаеннямі ў студзені і лютым. Цешыць гэта кіраўніцтва ГС, бо ўгнаенні не ствараюць тут праблемы іх магазінавання аж да вясны, і добры падыход земляробаў да ранняй пакупкі садзейнічае планаванню добрай дастаўкі ўгнаенняў.

— Гадоў пяць таму шмат угнаенняў з зімовых запасаў заставалася тут аж да восені, а цяпер для нашай тэрыторыі іх не хапае, хаця намнога пабольшылася дастаўка. Так было ў мінулым годзе, і можна ўжо меркаваць, што падобна будзе ў бягучым, — гаворыць старшыня ГРН у Заблудаве Міхась Рудак.

АПРАЧА ЎГНАЕННЯЎ

Апрача правільнай апрацоўкі зямлі на тэрыторыі Заблудаўскай ГРН сяляне прывязваюць вялікае значэнне да належнага гаспадаравання сенажацямі і пашамі. На тэрыторыі ГРН існуюць 2 добра працуючыя водныя суполкі. Адна з іх у вёсцы Пратасы. Хаця сарганізавана яе ў пачатку 1961 г., але ўдзельнікі суполкі на плошчы каля 6 га паспелі ўжо правесці адпаведную пamеліярацыйную кансервацыю, а на яшчэ большай плошчы прымянілі розныя адпаведныя ўгнаенні па ўказаннях агранома. Другая суполка аб'ядноўвае гаспадароў некалькіх вёсак, што маюць свае сенажаці па рэчцы Мелятына. І гэтая суполка «маладая». Але яе ўдзельнікі шмат працы ўлажылі ў паправу стану сваіх сенажацяў у мінулым годзе (кансервацыя меліярацыйных равоў і ўгнаенне). На бягучы год плануюць у шырэйшым маштабе правесці ачыстку сенажацяў з непатрэбных хмызнякоў, якія намнога паніжаюць колькасны і якасны ўраджай травы.

Павышэнне ўраджайнасці сенажацяў заняло таксама пачэснае месца ў 5-гадовым плане развіцця рольнай гаспадаркі Заблудаўскай грамады. Як вядома планы такія апрацоўваліся працаўнікамі ГРН супольна з грамадскім і вясковымі камітэтамі Фронта адзінства народа. Тут у студзені ва ўсіх вёсках адбыліся агульныя сходы, на якіх планы (адносна кожнай вёскі) былі прадыскутаваныя і зацверджаныя. Згодна з планамі толькі ў бягучым годзе выкапаецца 4,5 км даўжыні меліярацыйных равоў і на агульнай даўжыні 42 км правядзецца кансервацыю водна - меліярацыйных абсталяванняў. Як на Заблудаўскую ГРН, якая не з'яўляецца багатай у сенажаці і пашы, гэта нямала.

На студзеньскіх сходах шмат вёсак паднялі грамадскія чыны. Напрыклад, жыхары вёскі Навасады забавязаліся грамадскім чынам выкапаць меліярацыйны роў даўжынёю ў 2 км і заінсталяваць 3 прапускныя трубы для вады; жыхары Кавалёўцаў забавязаліся ачысціць сенажаць (ужо змеліяраваную) ад хмызнякоў на плошчы 4 га і заінсталяваць 5 прапускных труб; гаспадары вёскі Жукі вукарчуюць кусты на плошчы 3 га і заінсталююць 1 прапускную трубу; сяляне вёскі Пасынкі забавязаліся прывесці ў стан карыстання 2 га сенажаці (да гэтай пары дзікая паша, амаль няўгоддзі)... Такія захады вартыя ўзору земляробам іншых вёсак.

ПАЖАДАННІ АГРАНОМА

На тэрыторыі ГРН Заблудова аграномам працуе Мікола Пучко. Кожны панядзелак прызначаны ў яго для кансультацыі і ўказанняў у сядзібе ГРН. Людзей заўсёды многа.

АРЛЯНСКІЯ БУДНІ

(Працяг са стар. 1)

толькі інструментальная група. Запал да працы ёсць. І ёсць інструктар, які даязджае сюды з Бельска — Пётр Нявінскі. Хваляць яго: ахвярны, не шкадуе сіл і працы. Апрача яго ніхто сюды з павета гадамі не заглядае. Аб ваяводстве і газарыць не прыходзіцца.

А мястэчка пад бокам Бельска. Ад лістапада мінулага года штодзень робіць сюды два курсы ПКС, якога маршрут ідзе просценька ў павятовы горад. 15 мінут язды. Гэтая аўтобусная лінія з'явілася ў выніку рэалізацыі пастулатаў выбаршчыкаў. Толькі не развязала яна праблемы. Зарана аўтобус адпраўляецца (5^{10}). А тут шмат рабочых, якія працуюць у Бельску і яны вымушаны далей хадзіць 4 км да чыгуначнага прыпынку, бо гадзіна неадпаведная, тым больш, што і вяртацца аўтобусам ім таксама нязручна (18^{15}).

З камунікацыйных праблем пераходзім на сельскагаспадарчыя. Ёсць тут сельгасгурток. Развіваецца. 4 «зэставы» машын: агрэгат, капарка, снапавязалка... Але машыны стаяць пад голым небам. Няма «шоп». Насенная цэнтраля абяцала апаражніць палавіну «шопы», але дагэтуль апаражняе. Шкада машын. Псуюцца ж. Адна надзея, што ёсць там добрыя напраўчыя варштаты.

З прапагандай сельскагаспадарчых ведаў справа маецца дрэнна: сялян шмат, а падпісчыкаў «фаховага» друку — лічаныя адзінкі.

Зноў паварот у бок культуры. Кіно? Ёсць, сталае. Чайбольшым поспехам карыстаюцца савецкія фільмы. «Але замала маем савецкіх фільмаў». Больш нецярплівыя ездзяць да беластоцкіх кінатэатраў. За тыдзень мае наведаць Орлю «Лявоніха». Гледачы забяспечаны. У мінулым годзе не хапіла для ўсіх месц. Нашыя артысты тут вельмі спадабаліся. Запэўняем, што ў гэтым годзе яшчэ лепш спадабаюцца. Гаворым аб працы БГКТ. Дасягненні, магчымасці, заданні. Прысутныя ахвотна слухаюць, і калі падае прапанова арганізаваць гурток БГКТ, усе як адзін падпісваюць дэкларацыі. Такой аднадумнасці, прызнацца, мы не чакалі. Гэта насцярожвае. Ці часам не ўсяроўна ім, быць у арганізацыі, ці не? Пераказваем для гуртка рэпертуарны матэрыял. Гэта драматычныя творы, якія выдала за сваю дзейнасць наша Таварыства. Пра некаторыя п'есы чулі, але ў Орлі яны не ставіліся. Больш цікавыя пачынаюць гартаць п'есы. Некаторыя чытаюць уголас паасобныя ролі. Калі дайшло да прапаноў у справе плану працы гуртка, над першым пунктам задумвацца не давялося: пастаноўлена арганізаваць драматычную секцыю.

Пакідалі мы ВДК у Орлі з раздвоенымі пачуццямі. Радавала, што ёсць тут цікавая, ахвотная да працы моладзь; навявала сум няўпэўненасць: ці хопіць ім энтузіязму да дзейнасці не на адзін дзень, а на далейшую мэту.

У мястэчку тая ж непарушная цішыня. Над мястэчкам павісла снежнае неба. У цэнтры, на «рынку», з вокан гасподы і магазіна спіртных напіткаў б'е яркі сноп святла, у якім цярушацца на зямлю бездапаможныя, кволыя сняжынкі. І ўгары, вырваўшыся з рэпрадуктара, завешанага на слупе, блукае ў начной цемры меланхалічная песня Славы Пшыбыльскай аб звычайным, пройдзеным дні.

РЫГОР ЛЯСУН

Папулярнасцю карыстаецца і лектарскі пункт у вёсцы Астраўкі, арганізаваны агрономам. Сюды прыязджаюць розныя спецыялісты (з іншых галін таксама). Але...

— Вось хаця б возьмем справы насення. Земляробы падыходзяць да гэтага нейк з закрытымі вачыма. Частка земляробаў не ацэньвае ў нас даборнасці насення. Таму неналежна рэалізуюцца планы прадукцыйнасці рэпрадукцыйнымі гаспадаркамі. А яшчэ горш выглядае справа з абменам насення ўласнікамі такіх гаспадарак. Гаспадары забываюць, што абмен прыносіць карысць. І гэта падвойную. З добрага насення — добры ўраджай і заробак таксама ёсць.

— Калі мы пры насенных справах, — працягвае аграном М. Пучко, — дык маю прапанову. Аддзелы сельскай гаспадаркі павятовых рад павінны слухаць пажаданняў аграномаў і на іх абапіраць свае насенныя планы. Дык нават на тэрыторыі адной ГРН выступаюць розныя глебы, і трэба прымяняць іншыя пароды насення. Але гэтага не бярэцца ў нас пад увагу. Напрыклад, у мінулым годзе даставілі нам селекцыйную бульбу на насенне парод «Дары» і «Першачкі». Апошніх ніхто не хацеў купляць, дык дадавана іх да «Дараў». А ў нас жа найбольш патрэбнай з'яўляецца насенне бульбы пароды «Эпока».

— А паслухайце яшчэ наступнае. Тут з вапнаваннем. У мінулым годзе быў у нас зроблены заказ на дастаўку вапны ў колькасці 120 тон. ГС даставіў толькі 4 тоны (г. зн. так зрэалізавана наш заказ!). Як тады выглядае той, хто збірае заказы ў гаспадароў, га? Такі лёс раздзяляюць аграномы з земляробамі — заказчыкамі.

МІХАСЬ КУРАШ

ФАЛЬКЛОР БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

Ой, красна ж я па саду гуляла

Ой, красна ж я па саду гуляла,
Красна ж я крапівушку жала.

Ой. жала ж я, нямножка нажала,
Здайся ж, я з нікім не стаяла.

Ой, здайся ж, я з нікім не стаяла,
Толькі ж я з мілым гаварыла:

Мой міленькі, дружочак сардэчны,
Чула ж я на цябе патугу, —

Ой, пойдзеш ты ў васнную службу,
Возьмеш ты мяне за сабою.

Ой, возьмеш ты мяне за сабою,
Назавеш радною сястрою!

А ў тым палку афіцэраў многа.
Усе знаюць мяне маладога.

Ой, што ж у мяне роднай сястры няма,
Толькі ёсць жана маладая.

Ой, толькі ёсць жана маладая,
Ды тая глупы розум мае.

Ой, ды тая глупы розум мае,
Што мужа братам называе.

Запісаў Павал Грыгарук з Галадоў вуч. XI кл. Беларускага ліцэя ў Бельску ад Насці Ясюк з Чыжоў (66 год).

НА ШЛЯХУ ТВОРЧАСЦІ

(Працяг са стар. 3)

Імя Івана Петражыцкага зараз вядома ўсяму многатысячнаму калектыву мінскіх трактарабудаўнікоў. Яму прысвоена званне лепшага рабочага сваёй прафесіі.

Петражыцкі ахвотна дзяліўся сваім вопытам з таварышамі. Паводле яго метаду на заводзе працуюць працяжнік Аркадзь Ісаенка, токар Эдуард Камека, Васіль Кудро, Яўгені Бабіч і іншыя. У кожнага з іх выдатныя вынікі. Цяпер яны за змену даюць дадаткова па 50—60 дэталей.

Іван Петражыцкі пабываў і на Мінскім аўтамабільным заводзе. Ён расказаў сваім таварышам па прафесіі як і на конт чаго атрымаў зніжэнне працаёмкасці вытворчых працэсаў. Шматлікія аўтазаводцы ўжо ўкаранілі метад Петражыцкага ў сябе на вытворчасці. Паслядоўнікі Петражыцкага ёсць таксама на прадпрыемствах Віцебска, Магілёва, Бабруйска і другіх гарадоў рэспублікі.

— Удасканаленні Петражыцкага, — кажуць кіраўнікі завода, — цэнны тым, што яны накіраваны на зніжэнне працаёмкасці вытворчых працэсаў на кожным рабочым месцы.

Наватар смела пайшоў на ломку старых норм, паказаў дарогу павелічэння выпуску прадукцыі і яе патанення.

Спецыялісты завода падлічылі, напрыклад, што калі рабочыя аднаго ўчастка зніжаць працаёмкасць вытворчасці дэталей на 8 працэнтаў, то прадпрыемства за месяц атрымае звыш плана сотні камплектаў дэталей да трактара «Беларусь». А ў маштабах завода гэта дазволіць дабавачна выпусціць вялікую калону трактараў.

Іван Петражыцкі дзеліцца сваім вопытам з таварышам па прафесіі токарам Н. Дудко.

Актыўны барацьбіт за новую тэхніку, Іван Петражыцкі не задавальняецца дасягнутым. Натхнёны пастановамі XXII з'езда КПСС, ён накрэсліў сабе новыя рубяжы. Петражыцкі паставіў задачу: знізіць працаёмкасць апрацоўкі дэталей на дзевяць працэнтаў, а ўсю прадукцыю здаваць толькі з адзнакай «выдатна».

Нястомныя творчыя пошукі новага, імкненне зрабіць як мага больш і лепш для Радзімы — характэрныя рысы Івана Петражыцкага. Гэта камуністычна.

СЯРГЕЙ ЖВІРБЛЯ
савецкі журналіст

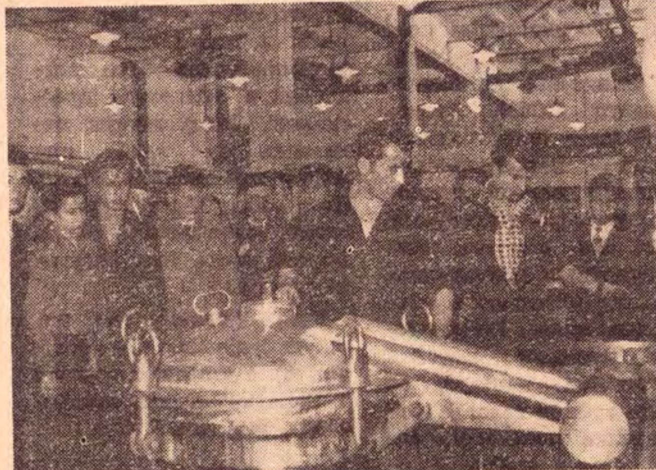
АБ ВЯСКОВАЙ ТУРЫСТЫЦЫ ПАРУ СЛОЎ

(Працяг са стар. 1)

— У мінулым сезоне было арганізавана 11 экскурсій у даследчыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы ў Бебжы, Шэпятове і Сейніку. У гэтых экскурсіях удзельнічала 1285 чалавек. У асноўным гэта была моладзь — члены гурткоў сельгаспадрыхтоўкі, якія мелі магчымасць на гэтых даследчых прадпрыемствах пазнаёміцца з навуковымі метадамі працы ў сельскай гаспадарцы.

— А як выглядае справа з экскурсіямі з мэтай папулярызацыі нашай беластоцкай зямлі?

— Вельмі цікавым мерапрыемствам было «Спатканне з духам пушчы» у Аўгустове, спатканне з пасламі зямлі беластоцкай «Пад дубам Ягайлы» у Белавежы. У двух гэтых спатканнях удзельнічала звыш 400 чалавек. Апрача гэтага былі арганізаваны веласіпедныя і матацыклетныя рэйды, падарожжы на байдарках па Сувальска — Аўгустоўскім паазёр'і, кулікі на санках і лыжах — разам было 16 такіх мерапрыемстваў з агульным лікам удзельнікаў 949 чалавек.

Удзельнікі экскурсіі на фабрыцы шкла.

— Ва ўсёй краіне арганізуюцца розныя сустрэчы, паходы і іншыя мерапрыемствы пад лозунгам 1000-годдзя Польскай Дзяржавы. Ці ваша камісія планавала падобныя мерапрыемствы?

— Так. Жадаючы ўнесці свой уклад у адзначэнне 1000-годдзя Польскай Дзяржавы мы арганізавалі 47 мерапрыемстваў — маладзёжных фестынаў і турысцкіх злётаў. Такія мерапрыемствы асабліва былі масавымі. Доказам гэтага можа паслужыць агульны лік удзельнікаў — 33.874 чалавекі.

— Як нам вядома, ВКТР мае толькі аднаго штатнага работніка. У сувязі з гэтым, як вы паспяваеце арганізаваць столькі мерапрыемстваў?

— Наогул, дык гэта простая справа. Пры гуртках ЗМВ і ЛьЗС існуе 136 турыстычных секцый, якія аб'ядноўваюць 2392 чалавекі. Апрача гэтага, у нас ёсць 118 спецыяльна падрыхтаваныя для гэтай работы арганізатары турыстыкі. Аднак гэта колькасць арганізатараў яшчэ недастатковая, і ў гэтым годзе вырашана падрыхтаваць на курсах 250—300 арганізатараў.

— Як вы ацэньваеце дасягнутыя вынікі ў працы камісіі?

— Ёсць, несумненна, значныя дасягненні, асабліва, калі звярнуць увагу на закінуты ў тым сэнсе ўчастак працы сярод вясковай моладзі. Аднак да вялікіх поспехаў у гэтай галіне яшчэ далёка. Цяпер яшчэ мала цікавіцца наша моладзь турыстыкай. Часта яшчэ трэба пераконваць моладзь аб карысці турызму. А калі б моладзь шырэй і больш актыўна цікавілася экскурсіямі і цікавымі сустрэчамі, дык і колькасць гэтых экскурсій і сустрэч была б значна большай.

— Дзякую за размову, а з свайго боку жадаем Вам у наступным сезоне 100 тысяч удзельнікаў у вашых цікавых мерапрыемствах.

— Дзякую.

Гутарку дакладна перанёс на паперу
С. КАМІНСКІ

ЦІ ЧАЛАВЕК БУДЗЕ ЖЫЦЬ 200 ГОД?

Чалавек павінен дасягнуць у сярэднім 125 год жыцця, калі патрапіць умела выкарыстаць усе магчымасці, якімі дыспануе зараз у галіне аховы здароўя.

У час апошняга кангрэсу герантафіліі ў Філадэльфіі доктар Вінцэнт Аскэў для пацвярджэння гэтага тэзіса задэманстраваў амерыканскім вучоным дзве мышы, якія дасягнулі ўзросту раўназначнага 83-гадоваму чалавеку. Мыш, гадаваная ва ўмовах, якія стварыла натура, была згрыбелая, у той час, калі другая мыш, гадаваная ва ўмовах, якія дазваляе стварыць сучасная навука і тэхніка, захоўвала поўную жыццездольнасць. У гэтым узросце дала яна на свет групу здаровых мышанят. Доследы праведзеныя ў Франкфурце давялі да адкрыцця пэўнага гатунку сульфаліду, які адмаладзіў жыхароў дома старцаў. Пачалі адрастаць ім валасы, вярнулася памяць, скура набрала бліскучасці, наступіла агульнае ажыўленне арганічных функцый.

У барацьбе са смерцю ніколі яшчэ не было толькі дасягненняў, як на працягу апошніх 50 год.

10.000 год таму назад у сярэднім чалавек жыў 15 год. У час рымскай эпохі сярэдняя ўзрасла да 22 год. (Гэта зусім не значыць, што некаторыя людзі не жылі да старасці. Але наогул смяротнасць была вельмі вялікая).

Зараз чалавек жыве ў сярэднім 72 гады і мае перспектывы да павелічэння «сярэдняй жыцця». Хвароба, голад, войны абніжаюць сярэднюю працяжнасць жыцця чалавека не менш як на 10 год. «Арганізм чалавека мае столькі жыццедайнай сілы, — піcаў лекар Гётэ Вільгельм Гуфеланд, — што здольны ўтрымаць жыццё чалавека 200 год». К. Дарвін сцвярджаў таксама, што ў будучыні чалавек будзе жыць 180—200 год.

Савецкая вучоная, Вольга Лепешынская гаворыць, што чалавек у сярэднім будзе жыць 150 год, а некаторыя людзі нават да 200 год.

Нямецкі вучоны Катсоўскі з'яўляецца яшчэ большым аптымістам. Паводле яго, чалавек за 60 год жыцця выкарыстоўвае толькі адну трэцюю псіхалагічнай энергіі, таму жыццё чалавека можна будзе прадоўжыць да 200 год.

Зараз на свеце амаль што не існуюць такія хваробы як джума, халера. Нават сухоты ўжо не з'яўляюцца грамадскім бедствам. На іх месца паявіліся новыя хваробы, а менавіта: рак, хваробы нервовай сістэмы, расстройствы, кровакружэнні.

Тэмп штодзённага дня працы прычыняецца да таго, што ворагам № 1 з'яўляюцца хваробы сэрца.

У 1924 годзе ў Германіі на 1000 выпадкаў смерці было 144 па прычыне хваробы сэрца. У 1954 годзе лік гэты павялічыўся да 224. Нягледзячы на гэта нельга параўноўваць сучаснай смяротнасці з перыядамі эпідэміі, якія ў мінулым нішчылі людзей многіх краін.

Вядома, што прадаўжэнне жыцця чалавека прычыняецца да пабольшання людзей на свеце. Кожны дзень родзіцца бліска 120 000 чалавечых істот. У 1890 годзе жыло на зямным шары 1 мільярд 500 мільёнаў чалавек. Зараз жыве амаль два разы больш. пад канец нашага стагоддзя будзе нас блізка 6 мільярдаў.

«— Калі набліжаецца саракоўка, — пісаў Лесінг дзвесце год таму назад, — чалавек ужо скончаны». Гэтак было тады. Але сёння справа прадстаўляецца зусім інакш.

На цэлым свеце прадукуецца многа ўсялякіх прэпаратаў, якія маюць запэўніць даўгавечнасць. Вучоныя маюць ужо пэўныя дасягненні, якія будуць прадухіляць старасць.

НА ГАЛАПАГОСКІМ АРХІПЕЛАГУ

Галапагоскія астравы раскінуліся сярод Ціхага Акіяна ў сямістах мілях ад берагоў Эквадора. Там круглы год сонца, усходзіць у шэсць гадзін раніцы і заходзіць у шэсць гадзін вечара.

Галапагоскія астравы дзякуючы свайму выключна мяккаму клімату прадстаўляюць сабою ўнікальны сусветны запаведнік.

Жыхары пернатых архіпелага складаюць 388 парод птушак, у гэтым 77 парод уласцівы толькі Галапагоскім астравам. Птушкі настолькі небаязлівыя, што іх можна браць рукамі.

Ёсць там рэдкі від птушак — бакланы, якія так як пінгвіны пазбаўлены здольнасці лятаць. Апрача таго жывуць там агромныя чарапахі, вага якіх даходзіць да 500 кг. На архіпелагу жыве 1570 чалавек і сярод іх 39 еўрапейцаў. Там толькі два пасёлкі, якія налічваюць не больш як па дзве сотні чалавек. Апошнія жывуць аддзельнымі сем'ямі ў адасобленых месцах. У пасёлку Прагрэсе на востраве Чатам знаходзіцца прадстаўнік урада Эквадора.

На здымку: бяскрылы баклан.

УСЯКАЯ ЎСЯЧЫНА

В. С. Осіпаў, вядомы савецкі лётчык, які першы пралящеў трасу Масква — Мірны (Антарктыда).

*

Казачныя дрэвы будуць пладанасіць тры разы ў год: вясною, летам і восенню. Такая груша ўжо выведзена ў Туркменіі садаводам Назаравым з Хаджыбаеўскага раёна. У маі на ніжні галінах гэтых дрэў вісяць спелыя плады, на сярэдніх — зялёныя, а на верхніх — буйная квецень. Другі і трэці ўраджаі паспяваюць у жніўні і лістападзе.

*

У Турыне адкрыта першую ў Еўропе сталую паветраную аднарэечную чыгунку. Даўжыня новай лініі пакуль што 12 км. Перавозіць яна на працягу гадзіны 340 пасажыраў. Паветраныя чыгункі лічацца чыгункамі будучыні.

*

Пры затрачванні 1 кілават-гадзіны электрычнай энергіі, можна выпрацаваць альбо дабыць 164 кг. вугалю, альбо 65 цаглін, 10 кг цэменту, 6 кг жалеза, 1 кг электрасталі, 3 кг скуры, 13 кг ржаной мукі, 18 кг пшанічнай мукі, 7 кг пячэння, 45 кг маргарыны, 3 кг хлеба, 10 кг расліннага масла, 21 літр піва, 47 літраў безалкагольных напіткаў. Агульная энергія ветру на Землі раўняецца 38 більёнам кілават-гадзін у год.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

„СМЕТАНКОВАЕ МАСЛА" РАСЦЕ НА ДРЭВЕ

Ёсць у СССР цудоўны сад, дзе растуць вечназялёныя субтрапічныя расліны — прадстаўнікі розных куткоў зямнога шара. Гэта батанічны сад Акадэміі навук СССР. Знаходзіцца ён у Ленінградзе.

Увагу наведвальнікаў прыцягвае цікавае пладовае дрэва — алігатарава груша, або авакада. Яно дае цудоўныя плады, якія па смаку нагадваюць сметанковае масла. Гэтая расліна патрабуе высокай вільготнасці паветра, не любіць застою вады ў глебе, дрэнна пераносіць вецер і кіслыя глебы.

На сваёй радзіме — у Вест — Індыі, Каліфорніі — дрэвы авакада дасягаюць 10—12 метраў у вышыню. У залежнасці ад гатунку плады на іх бываюць грушападобныя ці авальныя, даўжынёй у 10—15 см. Вага пладоў ад 250 да 1.200 грамаў. У пладах авакада многа тлушчу (да 30%) і бялка (да 4%).

Адно дрэва дае за год больш тысячы пладоў, гэта значыць да 30—50 кг смачнай мякаці — «сметанковага масла». З аднаго гектара насаджэнняў можна атрымаць звыш 10 тон харчовага масла. Што ж такое плод авакада? У сярэдзіне яго ляжыць вялікая костачка, акружаная мякаццю белага або крэмавага колеру. Сама мякаць — гэта і ёсць «сметанковае масла». Яна далікатная, з арэхавым прысмакам. Масу можна намазваць на хлеб, яна вельмі прыемная на смак. Па каларыйнасці масла плада перавышае мяса. Апрача таго, яна багатая на вітаміны.

Дрэва авакада мае вялікую будучыню. За апошнія гады яно перасяляецца ў Закаўказзе, дзе ствараецца цэлы гай.

Я пераканалася на ўласным вопыце, што прыгожы твар дзяўчыны вырашае аб яе паспяховых паводзінах у маладосці. Гэта таксама вырашае аб яе добрым замужжастве. Кавалеры мала глядзяць на характар, на сціпласць, на здольнасць дзяўчат. Ім толькі абы прыгожы твар дзяўчыны, абы толькі нарачоная аб жонка была прыгожая. Больш іх нічога не цікавіць.

Мая знаёмая вельмі дрэнна вучылася ў школе, неахайная і вельмі лянівая дзяўчына, але прыгожая. Калі «стала паннай», дык такія мела поспехі ў маладых людзей, што проста зайздрасць брала. Выйшла замуж за прыгожага чалавека, які працуе на адказнай пасадзе.

Я асабіста пачынаю расчароўвацца жыццём і маладымі людзьмі, якія так лёгкадумна падыходзяць да свайй будучай жонкі, з якою трэба пражыць усё жыццё.

Валя

Сакольскі павет

Гэта праўда, што прыгажосць дапамагае ў жыцці дзяўчыне. Але апрача аддзельных выпадкаў яна не вырашае аб паводзінах, асабліва ў сямейным жыцці. І ты, Валя, без патрэбы расчароўваешся. Ты ўважліва паглядзі і тады пераканаешся, што не ўсе замужнія прыгожыя жанчыны. Ды яны жывуць з мужамі пераважна добра. У большасці выпадкаў тыя, якія кіраваліся толькі прыгажосцю ў час жаніцьбы, маюць сямейнае жыццё незавіднае, непрыгожае, а нават вельмі цяжкае. Трэба помніць, што маладых людзей непараўнальна больш такіх, якія глядзяць на характар дзяўчат, чым на прыгажосць.

СЭРЦАЙКА

З РОДНЫМ СЛОВАМ

Прыцемненую вячэрнім змрокам бель снегу толькі на панадворках і дзе-нідзе на вуліцы прамавугольнікамі асвятляюць нафтовыя лямпы, што кідаюць свае промні праз вокны. Вёска патанае ў цішыні. Толькі з аднаго невялікага будынка даносяцца на панадворак то бясладныя, шумлівыя, то зноў папраўна - літаратурныя галасы і словы.

Гэтак часта паўтараецца ў святліцы ў вёсцы Лазні на Сакольшчыне. Снежаньскія дні для моладзі былі тут перапоўнены працай. Моладзь, сарганізаваная ў гуртку Саюза сялянскай моладзі, вырашыла ў святочна зімовым сезоне «выгнаць з вёскі» дакучлівую дрымоту. Найлягчэй падрыхтаваць ва вясковых умовах пастаноўку п'есы, сарганізаваць драмгурток.

— Але хто нам дапаможа? — пыталася моладзь у Лазнях. На пытанні аднак жа не закончылася, бо неўзабаве прыехаў на канікулы адняскоўвец Уладзіслаў Чабан, студэнт II курса германістыкі Універсітэта ім. А. Міцкевіча ў Познані. І зрабіўся ён тут рэжысёрам. Выбрана да пастаноўкі 2 п'есы: «Мікітаў лапаць» і «Пярстая красуля».

Ул. Чабан цешыцца ў роднай вёсцы аўтарытэтам і павагаю. Таму няцяжка яму было кіраваць падрыхтоўкай п'ес. Урэшце наступіў доўгачаканы дзень — 7 студзеня. Якая ж вялікая радасць была тады ў Лазнях. Вечарам у святліцы поўна народу. Выступілі свае артысты. Брава, удзячнасць выражалі лазнеўцы сваёй моладзі за жывое роднае слова.

Вось тыя, хто ўключыўся тут у дзейнасць драмгуртка: Аркадзь Врублеўскі, Славамір Супронік, Тамаш Трэцяк, Шура Врублеўская, Янка Юркоўскі, Ніна Трэцяк, Яўген Чабан і Яўген Врублеўскі — старшыня гуртка ССМ. Пасля выступлення ў сваёй вёсцы яны наведалі таксама акалічныя вёскі.

М. К.

Школа ў Дубяжыне

Школа ў Дубяжыне існуе ўжо шмат гадоў. Многа вучняў выйшла ў свет з гэтай школы, многа настаўнікаў тут працавала. Зараз у Дубяжыне працуе пяць настаўнікаў. Усе яны вярнуліся ў сваю родную вёску, або акаліцу. Кіраўніком школы з'яўляецца Міхал Шурбак. Даўжэйшы час тут працуюць настаўнікі: Надзея Бобік і Міхал Шурбак. Школа ў Дубяжыне змяшчаецца ў адным будынку. У школе ёсць бібліятэка, якая мае шмат кніжак. Школа агароджана плотам, наўкол растуць дрэвы. За школай разлягаецца школьны агарод.

Мікалай Нікіцюк
Мокрэ

Добрая праца — прыклад для другіх

Месяцы студзень, люты і сакавік — гэта пара, каб зрабіць абрахунак гаспадаркі ў сельскагаспадарчых гуртках. У Гайнаўскім павеце знаходзіцца зараз 62 сельскагаспадарчыя гурткі, сярод якіх 33 гурткі праводзяць гаспадарчую дзейнасць — маюць камплекты трактараў з сельскагаспадарчымі машынамі або абмалотачныя машыны. Да канца студзеня было праведзена 18 справаздачна - выбарчых сходаў у сельскагаспадарчых гуртках. Трэба сказаць, што гайнаўскія сельскагаспадарчыя гурткі працавалі ў мінулым годзе выдатна. На 27 вылічаных біланcаў няма гуртка, які меў бы страты ў мінулым годзе. Усе гурткі выпрацавалі большы ці меншы даход. Найлепшым сельскагаспадарчым гуртком з'яўляецца гурток у Міклашэве. Мáемасць гуртка — гэта два трактары з камплектам сельскагаспадарчых машын. Першы трактар гурток закупіў у красавіку, а другі — у жніўні. Але найважнейшае — гэтыя машыны мелі шмат часу работы, бо калі адным трактарам выпрацавана звыш 1000 гадзін, то ўжо бачыцца добрую працу. Кіраўніцтва гуртка на чале са старшынёй узялі да душы справы працы машын, а добры догляд трактарыстаў справіў, што трактары не псаваліся і не трэба было лішніх грошай аддаваць на рамонты. Праца была нялёгка, таму што на ўсю акаліцу гэта былі першыя машыны. Добрая праца дае добрыя вынікі. Калі быў зроблены біланс заробтку і расходаў, аказалася, што выпрацавана 53 600 зл. чыстага даходу. Сума гэта немалая, і напэўна гурток выкарыстае яе на пакупку далейшых машын, якіх яшчэ не мае. Адно крыху баліць міклашоўскіх гуртkoўцаў, калі патрабуецца маленькі рамонт машыны, то трэба ехаць у ПОМ у Нарву, дзе не заўсёды хутка зробяць. Павятовы саюз сельскагаспадарчых гурткоў ужо над гэтым думаў і зараз рыхтуе дакументацыю на пабудову кавальскай майстэрні, дзе можна будзе зрабіць дробны рамонт. Важна толькі тут тое, каб знайсці добрых фахоўцаў у гэтую майстэрню, каб была магчымасць рамантаваць не толькі для гуртка, але і гаспадарам у акаліцы. Другою балячкай з'яўляюцца далёкія выезды за гаручым для трактараў. У гэтым можа дапамагчы праўленне ПЗГС у Гайнаўцы і адкрыць продаж гаручага ў ГС у Нараўцы.

А. Ражкевіч

Гурток з Тарнопаля

У святліцы на станцыі Нараўка 3.II.62 года выступіў мастацкі гурток з Тарнопаля. Гурток захапіў гледачоў, якія не шкадавалі артыстам апладысментаў. П'еса «Паўлінка», з якою выступілі тарнопальскія самадзейнікі, была старанна апрацавана. Акрамя п'есы самадзейнікі падрыхтавалі некалькі песень у выкананні трыо і хору. За весела праведзены вечар жыхары Пляньты і акалічных вёсак дзякуюць кіраўніку мастацкага гуртка з Тарнопаля грам. Мікалаю Клімюку, а таксама грам. Ан. Гайдук, Н. Сухадоле, Я. Кардашу і ўсім тым, хто прымаў удзел у выступленні.

В. Клімюк
ст. Нараўка

Аўтарытэт і пашана

Сяргей Раманчук працуе лекарам ветэрынарыі ў Нараўцы. На гэтай пасадзе працуе ён ужо 8 год. І за гэтыя гады сваёй цяжкай працы многім людзям ён дапамог у бядзе. Таму яго паважаюць не толькі ў Нараўцы, але і ў многіх навакольных вёсках. Ніхто аб ім не скажа нават дрэннага слова. Гэтую пашану і аўтарытэт Сяргей Раманчук здабыў сваёю скромнасцю і працай. Усе людзі высока цэняць нашага ветэрынара.

Юрка Скепка
Альхоўка

Кулік

4.II.62 г. Гарадскі Аддзел БГКТ у Беластоку сарганізаваў катанне на санках (Кулік) для дзяцей, якія займаюцца ў балетных гуртках пры БГКТ, і для актыву. Удзел прыняло 40 асоб. Удзельнікі пабывалі ў лесе, 20 кіламетраў па-за Беластокам, дзе адбываліся цікавыя і вясёлыя гульні. Дзетвара весела і добра правяла святочны дзень.

(лв)

ДРУЖБА ГУРТКОЎ

У паразуменні з кіраўніцтвам школы ў Луцэ, Гайнаўскага павета, мастацкі гурток з Баршчэва, Беластоцкага павета, выступіў у лучанскай школе з п'есай «Прымакі». Акрамя таго ў праграме быў гумар, сатыра і народныя песні. А да гралмадскай святліцы ў Баршчэве на запрашэнне мясцовага гуртка і ССМ прыехаў «Эстрадны калектыў» з Ляўкова, які быў вельмі горача прыняты публікай. Мастацкі гурток з Баршчэва запрошаны да Нараўкі.

Гэтае супрацоўніцтва з'яўляецца развіццём культурных сувязей суседніх паветаў.

«Дуб»

(Працяг са стар. 3)

— Камандзір савецкіх партызан».

Палкоўніку Ляўбэ здалося, што каўнер яго зрабіўся раптам вельмі цесны. Ён нахмурыўся, моцна сціснуў бледныя губы і прашыпеў:

— Правакацыя.

Пасля ён адвярнуўся да Браўніса і закрычаў:

— Вы наіўны чалавек, обер-лейтэнант. Трэба ведаць людзей — гэта галоўнае для разведчыка. Каго вы ўзялі ў агенты?

Браўніс стаяў, выпрастаўшыся, а Ляўбэ працягваў далей:

— Справа Рэпкіна яшчэ не скончана. Вы разумееце гэта, Браўніс? Кепскі нюх маеце, пане оберлейтэнант.

Ён абышоў паволі вакол пісьмовага стала, заламіўшы назад рукі, і звярнуўся да Гірнера:

— Як вы атрымалі гэта пісьмо?

— Яго дала мне тутэйшая настаўніца, — адказаў Гірнер. — Яна працуе з намі.

Ляўбэ сеў на канапу, што стаяла ля печы, і перад яго вачыма паплылі бязрадасныя дні, падобныя, нібы дзве кроплі вады, адзін да аднаго. Ён павінен стырчаць тут, дзе дні такія кароткія, а ночы даўжэзныя, нібы спецыяльна створаныя для партызан.

(Працяг за тыдзень)

114

Ніва

Adres redakcji: Białystok ul. Wesołowskiego 1.
Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.
Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł. kwartalnie — 7,20 zł. półrocznie — 14.40 zł. rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.
Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa ul. Wilcza 46. Nr konta PKO I-6-100024.
Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4.70 $ — Europie. 5 $ — w USA
Nakład 5000 Błtk F-3

Курс крою і шыцця

Нядаўна аддзел БГКТ у Гайнаўцы ў супрацоўніцтве з мясцовым гуртком БГКТ сарганізаваў у Дубічах Царкоўных курс крою і шыцця, на якім навучаецца гэтага рамяства 24 дзяўчат і жанчын. Амаль усе дзяўчаты і многа жанчын з Дубіч, многа і з суседніх вёсак: Грабаўца, Руткі, Тафілаўцаў і Краскаўшчызны.

Насця Хіліманюк, мясцовая жанчына, выкладчык гэтага курса, з вялікай ахвярнасцю вучыць карыснаму рамяству дзяўчат і жанчын. Курс будзе працягвацца да сакавіка. Усе курсанткі вельмі здаволены, таму што не будзе патрэбы аддаваць кожную найменшую рэч да краўчыхі.

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

КІНО

Праграма
ад 20 да 25.II.1962 года.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Słońce wschodzi nad Bengalem" (pakistański) 20—22.II. „Przeciwko Bogom" (polski) 23—25.II.

Кляшчэлі
„Romeo, Julia i ciemność" (czeski) 20—22.II. „Przeciwko Bogom" (polski) 23—25.II.

Навасады
„Main Kampf" (szwedzki) 24—25.II.

Нарва
„Korsarze Pacyfiku" cz. II. (radziecki) 21—25.II.

Нараўка
„Normandia-Niemen" (radz.) 21—25.II.

Чаромуха
„Zwykła historia" (radz.) 20—22.II. „Chleb i róże" (radz.) 23—25.II.

Чыжы
„15,10 do Yumy" (USA) 21—25.II.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„W masce i bez maski" (japoński) 21—25.II.

Браньск
„Towarzysze broni' (franc.) 20—22.II. „Zaduszki" (polski) 24—25.II.

Гродзіск
„Ludzie z pociągu" (polski) 24—25.II.

Орля
„Mąż swojej żony" (polski) 21—25.II.

Райск
„Wyzwanie" (włoski) 21—25.II.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Normandia-Niemen" (radz.) 20—22.II „Chleb i róże" (radz.) 23—25.II.

Міхалова
„Na tropie przemytników" (duński) 20—22.II. „Droga na zachód" (polski) 23—25.II.

Супрасль
„Dzień pierwszy" (NRD) 20—22.II. „Dziewiąty krąg" (jugosł.) 23—25.II.

Чорна Весь
„Towarzysze broni" (franc.) 20—22.II. „Siódma pieczęć" (szwedzki) 23—25.II.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік
„Na tropie przemytników" (duński) 20—22.II. „Droga na zachód" (polski) 23—25.II.

Мілейчыцы
„Żywi bohaterowie" (radz.) 20—22.II. „Taka miłość" (czeski) 23—25.II.

Нурэц
„Żywi bohaterowie" (radz.) 20—22.II. „Nafta" (polski) 23—25.II.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Ekspo 58" (radz.) 20—22.II. „Pięć łusek" (NRD) 23—25.II.

Сухаволя
„Romeo, Julia i ciemność" (czeski) 20—22.II. „Drugi człowiek" (polski) 23—25.II.

Шудзялава
„Pierwsza lekcja" (bułg.) 21—25.II.

Янаў
„Wiatr ucichł przed świtem" (jugosł.) 20—22.II. „Szybsza od wiatru" (radz.) 23—25.II.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„Królowa ze złotą gwiazdą" (czeski) 24—25.II.

Новы Двор
„Zbuntowana orkiestra" (holenderski) 24—25.II.

Ружаны Сток
„Gorączka w El Pao" (franc.) 24—25.II.

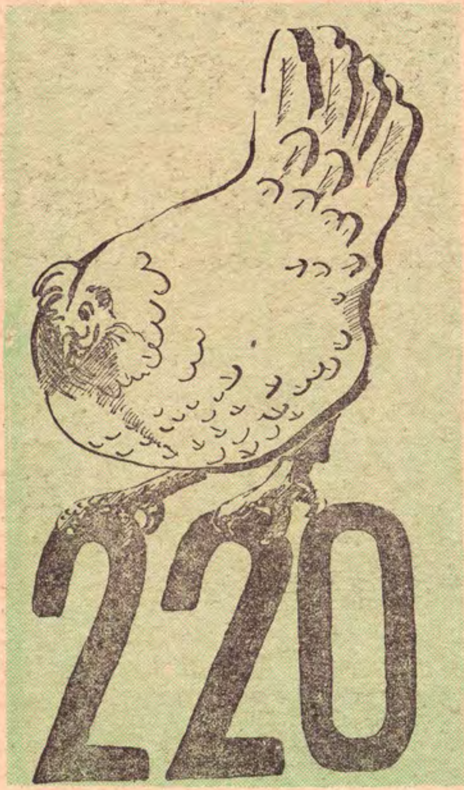

ХЛЕБ І РУЖЫ

Савецкі фільм, выпуск «Мосфільма», 1960 г. Тэмай з'яўляюцца першыя паслярэвалюцыйныя змаганні за ўладу Саветаў. Падзеі разыгрываюцца ў Сібіры.

Галоўную ролю выконвае славуты савецкі кінаакцёр Павал Кадачнікаў.

На здымку: нялёгка прыходзілася жыць групе камуністаў, якіх партыя паслала ў Сібір. Часам трэба было нават самым запрагацца да плуга.

Курыца — не арол, высока не паляціць, — кажа народная прымаўка. І хоць пад гэтую прыказку не падкапаешся, а ўсё ж чалавеку ад арла пажытку толькі, як ад казла малака. Зусім іншае — куры. Яны чалавека могуць пракарміць і прыадзець.

Зразумела, што дрэннага гаспадара куры не толькі што не пракормяць, а самі падохнуць. Але гэта ўжо іншая справа.

Заграні́чныя куры, як, напрыклад, у Даніі ці Швецыі, па 220 яек у год зносяць. Нашыя «рабкі» агранічваюцца паловай гэтага і зусім не саромяцца сваёй лянотай.

Здавалася б, выхад з такога становішча просты: узяць загранічны пашпарт і пасла́ць нашу курыцу за мора — акіян. Няхай сабе перакаланае б, як у Даніі пеўні працуюць, якая там курыная дыета ўстаноўлена ды як мадчэй чырвоны грэбень насіць: на левы бок, ці на правы?

На жаль, зрабіць гэтага нельга. Нашыя тамажнікі вельмі прыдзірлівыя. Яны курыцу-падарожніцу на граніцы схапілі б ды абскубалі б да апошняй пярынкі на аплату пошліны. А калі голая курыца ад сораму непрытомнай зробіцца, яны гатовы яе ў каструлю кінуць, і канец курынага падарожжа.

Вучоныя, аплятаючы смакавітыя курыныя ножкі, устанавілі, якіх вітамін патрабуюць куры, каб шмат яек зносіць.

Летам — курыцы не бяда. Вітаміны яна ў траве знойдзе, а мінеральныя солі ў маленькіх каменьчыках. Але зімой курыца без рувіц не даграбецца пад снегам да патрэбных ёй рэчаў. І тут неабходная чалавечая дапамога.

Бяда ў тым, што мы на курыцу ніякай увагі зімой не звяртаем і толькі вясны чакаем, калі куры пачнуць нясціся. Хочацца тут падказаць гаспадарам, што мудрасць усёй курынай праблемы каштуе 8 злотых і знаходзіцца ў кожным кніжным магазіне. Варта абзавесціся гэтай карыснай кніжачкай.

На пеўняў-бігамістаў няма чаго спадзявацца. Гэтыя франты са шпорамі адчуваюць сябе як султан у гарэме і зусім не дбаюць пра інтарэс гаспадара.

Дзядзька Левон

Сёння ў нашых вёсках вельмі папулярныя ўсялякія клубы, якія даюць магчымасць сялянам культурна правесці час.

У некаторых вёсках моладзь арганізуе клубы - чытальні, у іншых зноў, як напрыклад у Рагачах, Сямяціцкага павета, моладзь адкрыла клуб - кафейную. А Пятро Гайдук, які жыве непадалёк Ласінкі, Гайнаўскага павета, некалькі год таму назад адкрыў клуб карцёжнікаў.

Клуб гэты карыстаецца вялікай папулярнасцю не толькі сярод мясцовай моладзі, але і старэйшых ад яго не адцягнеш.

У хаце Пятра Гайдука штодзень мнагалюдна і шумна аж запоўнач. Амаль усю доўгую зіму аж да вясенняй сяўбы рэжуць тут у «дурня» бацькі і дзеці. Другіх іграў пакуль што карцёжнікі не навучыліся. Ды і навошта, калі «дурань» самая найлепшая ігра. Пры ей не трэба задумоўвацца, яна зусім не скамплікаваная, крый малодшую карту старэйшай, вось і ўся мудрасць. Ды і наогул наведвальнікі карцёжнага клуба не любяць задумоўвацца. Бо калі б яны часам падумалі, дык маглі б дайсці да вываду, што зімовы час трэба нейк інакш выкарыстаць. Як інакш? А вось, напрыклад, на пашырэнне сельскагаспадарчых ведаў, або ў гуртку мастацкай самадзейнасці, ці пры цікавай кніжцы. Але яны не хочуць думаць, бо іх захапіў «дурань». Хто ведае, ці праз гэтага «дурня» яны самі не застануцца ў дурнях.

Я. К. — Ласінка

Ульт-РАСІСТ

Белае шаленства.

САМАДБСЛУГОЎВАННЕ

НЕМАЖЛІВАЯ ЖОНКА

— Ведаеш, кум, у хаце маёй так робіцца, што не магу вытрымаць з жонкай.

— А што яна, злая?

— Не, але штовечар цёгаецца па ўсялякіх піўных.

— Немагчыма! І што, яна п'е?

— Не, мяне шукае.

Жэня Глэмбоцкая
Грыбоўшчына

ВЯЛІКАЕ ГОРА

— Чаго ж ты лямантуеш, — кажа мужык да жонкі. — Я ж не на век іду ў турму, а толькі на адзін месяц.

— Ведаю, ведаю, — адказвае тая. — Гавораш на месяц, а вернешся за два тыдні.

Віктар Чыквін
Дубічы Царкоўныя

У ГАСЦЯХ

Прыехаў сын з горада да сваіх бацькоў у госці. Сядзіць ён тыдзень, другі на вёсцы, а рабіць нічога не хоча. Бацьку абрыд гэты лянівы госць.

— Напэўна жонка і дзеці сумуюць там па табе, — кажа аднойчы бацька.

— Нічога, я ўчора напісаў да іх ліст, каб і яны сюды прыехалі, — адказаў сын.

Саша Керсноўскі
Ласінка

КАЛІ

— Калі я з табою, Маруся, ажанюся? — пытае хлапец дзяўчыну.

— Тады, калі я выйду за цябе замуж, — адказала дзяўчына.

Уладзімір Магрук
Шчыты

ДЗЕ ЖЫВЕ

— Ваша цяперашняе месца жыхарства? — пытае суддзя падсуднага.

— Я пастаяннага месца жыхарства не маю, — адказвае падсудны. — Раз жыву тут, заўтра там, а паслязаўтра яшчэ дзе-небудзь.

— А вы дзе жывеце? — пытае суддзя другога падсуднага.

— А я жыву насупраць яго, — адказаў той.

Міхась Бельскі
Беласток

ПАМІЖ ІНШЫМ...

Жулік за словам у кішэнь не лазіў — яго цікавілі грошы.

*

П'янаваты тавараразнаўца ніколі не глядзеў на рэчы цвіроза.

*

Кравец шыў так дрэнна, што адшыў ад сябе ўсіх заказчыкаў.

*

Паэт быў цудоўным альпіністам і пабываў шмат на якіх горах. Адзінае, дзе яму не давялося пабываць, гэта на Парнасе.

*

Літаратурай ён не цікавіўся, адзінае, што ён чытаў, гэта натацыі.

*

Яна сказала яму: «Я твая». А ён ад хвалявання быў сам не свой.

*

Абстрактная карціна падабалася толькі мухам: кожная лічыла сваім абавязкам пакінуць на ёй свой пункт гледжання.

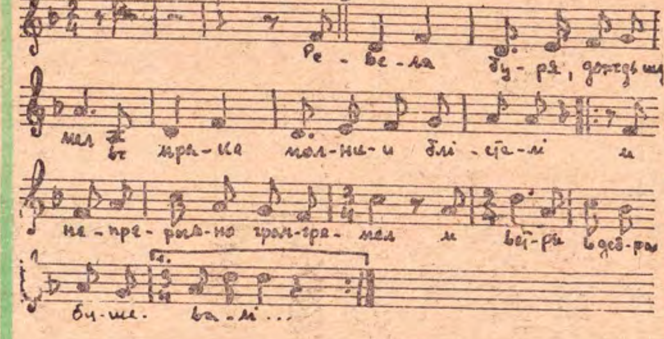
«Вожык»

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ ЧЫТАЧОЎ.

По просьбе Юркі Скепка з Альхоўкі, Гайнаўскага павета, змяшчаем рускую народную песню:

ЕРМАК

Словы К. Рылеева — Апрацоўка І. Ільіна

Ревела буря, дождь шумел,
Во мраке молнии блистали,
И непрерывно гром гремел,
И ветры в дебрях бушевали...

Ко славе страстию дыша,
В стране суровой и угрюмой,
На диком бреге Иртыша
Сидел Ермак, объятый думой.

Товарищи его трудов,
Побед и громкозвучной славы,
Среди раскинутых шатров
Беспечно спали близ дубравы.

«О спите, спите, — мнил герой, —
Друзья, под бурею ревущей!
С рассветом глас раздастся мой,
На славу иль на смерть зовущий.

Вам нужен отдых: сладкий сон
И в бурю храбрых успокоит;
В мечтах напомнит славу он
И силы ратников удвоит.

Кто жизни не щадил своей,
В разбоях злато добывая,
Тот думать будет ли о ней,
За Русь родную погибая?»

Страшась вступить с героем в бой,
Кучум к шатрам, как тать презренный,
Прокрался тайною тропой,
Татар толпами окруженный.

Мечи сверкнули в их руках,
И окровавилась долина,
И пала грозная в боях,
Не обнажив мечей, дружина.

Ермак воспрянул ото сна
И, гибель зря, стремится в волны,
Душа отвагою полна...
Но далеко от брега челны.

Иртыш волнуется сильней...
Ермак все силы напрягает
И мощною рукой своей
Валы седые рассекает...

Ревела буря... Вдруг луной
Иртыш кипящий осеребрился,
И труп, извергнутый волной,
В броне медяной озарился.

Носились тучи, дождь шумел,
И молнии ещё сверкали,
И гром вдали ещё гремел,
И ветры в дебрях бушевали.